

Kvalitetsberättelse 2021

Barn- och unga inom socialnämndens ansvarsområde

Innehållsförteckning

Inledning	3
Vad är kvalitet i verksamheten?	3
Fokusområden för kvalitetsarbetet under året	3
Underlag för bedömning	6
Verksamhetens förutsättningar.....	6
Statistik och kvalitetsregister	6
Brukarundersökningar	7
Systematisk uppföljning	8
Avvikelse, synpunkter och klagomål	8
Revisioner och granskningar.....	9
Uppföljning av utförare som ingår i valfrihetssystemet	9
Bedömning av kvalitet	9
Förebyggande verksamhet	9
Myndighetsutövning för barn och unga	10
Utförande av insatser	10
Utvecklingsområden	11

Inledning

Målgrupperna som omfattas av denna kvalitetsberättelse är barn och ungdomar i åldrarna 0 till 20 år som är i behov av skydd och/eller stöd av socialtjänsten samt vuxna individer som är utsatta för våld av närstående, hedersrelaterat våld och/eller utövar våld mot närstående vuxna personer, och som med anledning av detta kommer i kontakt med socialtjänsten. Verksamheten ska även erbjuda stöd till anhöriga personer som omfattas i målgruppen.

Vad är kvalitet i verksamheten?

Den verksamhet som bedrivs inom nämndens ansvarsområde ska vara av god kvalitet, vilket innebär att verksamheten uppfyller de krav och mål som gäller för verksamheten enligt lagar och andra föreskrifter.

Socialtjänsten ska arbeta utifrån följande kvalitetsfaktorer:

Kunskapsbaserad verksamhet

Socialtjänstens insatser och service ska utföras utifrån bästa tillgängliga kunskap och evidens. Medarbetarna ska ha den kompetens som krävs för sitt uppdrag.

Verksamheter ska genom systematisk uppföljning säkerställa att det stöd som ges får önskat resultat. Det som vid uppföljningen inte visar sig ge resultat ska ersättas av andra arbetssätt.

Hög delaktighet

Verksamheter ska bedrivas med respekt för den enskildes självbestämmande och integritet. Hänsyn ska tas till den enskildes önskemål om när, var och hur insatser utförs. Verksamheter ska, genom att fråga den enskilde, systematiskt följa upp hur de som möter verksamheten upplever det stöd och den service de fått, med syftet att utveckla verksamheten.

Hög säkerhet, trygghet och gott bemötande

Den enskilde ska känna sig trygg med att beslut fattas på ett rättssäkert sätt samt ges information om vad som ligger till grund för beslutet och vad det innebär.

Utförandet av insatser ska ske på ett sådant sätt att den enskilde känner sig trygg med att hen alltid får det hen har blivit beviljad och blir behandlad väl. Verksamheter ska sträva efter hög kontinuitet för den enskilde gällande personal och arbetsmetoder.

God tillgänglighet och insatser inom rimlig tid

Det ska vara lätt för kommuninvånarna att hitta information om och kontakta socialtjänstens verksamheter. Information och kontaktvägar ska vara anpassade för alla målgrupper och ge förutsättningar för jämlika villkor. Beslut och insatser ska ges inom rimlig tid utan att väntan innebär negativa konsekvenser för den enskilde.

Helhetssyn och samordning

Den enskilde ska uppleva att stödet är samordnat. Insatser och service ska präglas av en helhetssyn på individen och samordning med andra aktörer ska säkerställas.

Resurser används där de kommer målgruppen till störst nytta

Verksamheternas arbete ska sträva efter att uppnå högsta möjliga kvalitet i förhållande till resursanvändning. Detta innebär både effektivitet i hur insatser och service utförs och att arbetet möter målgruppens behov. Resurser ska användas där de kommer målgruppen till störst nytta.

Fokusområden för kvalitetsarbetet under året

Verksamheten har under året lagt en grund för att arbeta utifrån ett kvalitetsledningssystem, genom att samtliga verksamhetens processer har dokumenterats och rutiner har reviderats för att utgöra ett arbetsstöd för medarbetarna. För tydligare styrning har nya politiska riktlinjer beslutats för målgrupperna samtidigt som det tagits fram interna styrdokument för en mer detaljerad styrning av kärnuppdraget. Som ett resultat av detta har verksamheten ökat sitt fokus på att arbeta med kvalitetsstyrning och ständiga förbättringar i verksamhetens kärnprocesser/uppdraget.

Individ- och familjeomsorgen har under året haft ett särskilt fokus på att utveckla arbetet med kunskapsbaserad verksamhet i syfte att ta reda på om de insatser och den service som ges motsvarar

målgruppernas behov. För att kunna möta behoven, innan problemen blivit för stora, har verksamheten även prioriterat att fortsätta utvecklingen mot en mer lättillgänglig socialtjänst.

Kunskapsbaserad verksamhet

För målgrupperna inom individ- och familjeomsorg saknar man idag en FoU-verksamhet (forskning och utveckling). Den verksamhet som tidigare fanns, FoU Södertörn, ansågs inte ge de resultat som förväntades och ägarkommunerna beslutade att verksamheten skulle avvecklas. Södertörnskommunernas socialchefer har identifierat att det fortfarande finns ett behov av att arbeta aktivt med flödet mellan kunskap/forskning och den praktiska verksamheten och har därför tagit fram ett utredningsuppdrag avseende hur kommunerna skulle kunna arbeta med frågan framöver. Utredningen, som genomförs av Huddinge kommuns socialförvaltning, har pågått under 2021 och kommer att fortsätta under 2022.

För barn och unga saknas, till skillnad från för målgruppen vuxna, nationella riktlinjer för verksamheten. Ett arbete har påbörjats med att genomlysas verksamheten för att se om de metoder som används har evidens. Saknas evidens upprättas en lokal systematisk uppföljning för att säkerställa att insatsen, genom de arbetsmetoder som används, ger önskat resultat. När behov att utveckla nya insatser identifieras, undersöker verksamheten först om det finns metoder som har evidens.

Under året har följande aktiviteter genomförts för att verksamheten ska bli allt mer kunskapsbaserad:

- För att ta reda på resultatet av insatser som ges har systematisk uppföljning av insatserna FBI (Föräldrar- och barninsats för barn som utsatts för våld) och Hela barn (Familjerättens insats för barn i föräldrakonflikt) genomförs systematisk uppföljning av insatsen. Uppföljningen kommer även att pågå under 2022.
- Samtliga enheter har under året påbörjat ett arbete med att ta fram mätbara mål i de insatser som beviljas.
- Under året identifierade verksamheten ett förbättringsområde avseende unga kriminella som också har ett substansmissbruk. Verksamheten såg brister att dåvarande insatser inte gav ett önskat resultat. Öppenvården 13-20 har därför utbildats och påbörjat implementeringen av en evidensbaserad metod för målgruppen – FFT (funktionell familjeterapi).
- På ungdomsmottagningen genomförs insatsen ACT (acceptance and commitment therapy) för att förebygga psykisk ohälsa hos ungdomar utsatta för sexuella övergrepp. Stödet ges i grupp och syftet med behandlingen är att öka livskvalitén.
- Barn som lever med föräldrar som har problem med missbruk, psykisk ohälsa eller föräldrar som är skilda och har svåra samarbetsproblem, har en ökad risk för att utveckla problem med egen psykisk ohälsa eller missbruk. Anhörigstödet för barn inom ramen för Fridlyst har fortsatt med fulla grupper där barnen får möjlighet att bearbeta sina upplevelser och tillsammans med andra barn, som har liknande erfarenheter, få dela känslan av att man inte är ensam.
- Fler medarbetare har utbildats till instruktörer inom föräldrastödsmetoderna ABC¹ och ett arbete har bedrivits för att kunna erbjuda fler Huddingeföräldrar kurser.
- Verksamheten har under året påbörjat att utbilda förskolepersonal i kommunen i metoden ABC. Syftet är att fler föräldrar ska kunna få stöd i sitt föräldraskap.
- Medarbetare har utbildats i metoden KOMET². Målgruppen för metoden är föräldrar som ofta hamnar i konflikt med sitt barn. Stödet ges som föräldrautbildning i grupp. Det kortsiktiga syftet är att öka föräldrarnas positiva samspel med sina barn och att förbättra deras förmåga att hantera vardagsproblem och konfliktsituationer. På så vis vill man minska risken för allvarigare beteendeproblem hos barnen på längre sikt.
- Behandlare inom våld i nära relationer arbetar utifrån modellen samtal om våld med våldsutövare³ och utifrån samtal i frihet med våldsutsatta⁴.

¹ ABC står för Alla Barn i Centrum och fokuserar på att stärka relationer mellan barn och föräldrar <http://www.allabarnicentrum.se>

² KOMET är en kommunikationsmetod som vänder sig till föräldrar som har behov av verktyg för att minska bråk och konflikter <http://www.kometprogrammet.se>

³ <https://www.socialstyrelsen.se/utveckla-verksamhet/evidensbaserad-praktik/metodguiden/samtal-om-vald>

⁴ <https://www.lansstyrelsen.se/jonkoping/om-oss/kalender/kalenderhandelser---jonkoping/2021-09-08-utbildning---samtal-for-frihet.html>

God tillgänglighet och insatser inom rimlig tid - Lättillgänglig socialtjänst

Det ska vara lätt att få stöd och hjälp utifrån sitt behov oavsett om det är biståndsbedömda insatser eller serviceinsatser som ges utan biståndsbeslut.

Tidiga och förebyggande insatser är en förutsättning för att minska risken för att utveckla allvarlig social problematik. Tidiga och förebyggande insatser skapar även förutsättningar för trygga familjeförhållanden, vilket tillsammans med främjande av skolframgång, är de viktigaste skyddsfaktorerna för barn och unga.

Under året har verksamheten arbetat med följande aktiviteter för att öka tillgängligheten:

- Utifrån preventionsuppdraget har man ökat samverkan och närvaron inom grundskolan genom en utökning av antalet föräldrarådgivare. Satsningen blir en permanent del i linjeorganisationen under 2022.
- Under året har ett arbete med att öka tillgängligheten på den externa webben påbörjats. Hemsidans utformning behöver utvecklas utifrån tillgänglighetsaspekten. Arbetet kommer att fortsätta även under 2022.
- Kriminalitet är ett växande problem. Det är av största vikt att nå barn i tidig ålder. Enheten förebyggande och uppsökande har utvecklat arbetssätt för att nå barn i åldern 10-12 år, som befinner sig i riskmiljöer.
- Föräldrastöd har erbjudits i flera olika former för att kunna fånga upp fler föräldrar och anpassa verksamheten efter konsekvenserna av pandemin.
- Öppenvården 13-20 har under året genomfört en så kallad NPF (neuropsykiatrisk funktionsnedsättning)-anpassning för att bättre kunna möta behoven hos målgruppen med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Både den fysiska miljön och arbetssätt har utvecklats.

Hög säkerhet, trygghet och gott bemötande

Genom flertalet Lex Sarah-rapporter har det under 2020 och 2021 identifierats brister i myndighetsutövningen framför allt inom målgruppen barn 0-12 år. Bristerna har bland annat bestått av att man brustit i att dela ut ärenden i tid samt att man haft för långa utredningstider. Barn har riskerat att fara illa utifrån att de inte fått en socialsekreterare som kan utreda deras ärenden, långa utredningstider har gjort att individer riskerat att bli aktuella för länge inom socialtjänsten samt att de individer som är i behov av insats fått vänta för länge innan de får hjälp. Verksamheten har under året haft fokus på att komma tillrätta med bristerna. Åtgärder har vidtagits för att kunna säkra kontinuerliga skyddsbedömningar och att barnavårdsutredningar genomförs enligt lagstiftarens intentioner. Mycket kvarstår i detta arbete och det behöver fortsatt följas under 2022.

Under året har verksamheten arbetat med att förändra arbetssätt för att barn inte ska behöva bli placerade i jourhem. En placering utanför det egna hemmet är ett stort ingrepp i det enskilda barnets liv och innan detta blir aktuellt säkerställs genom nya arbetssätt att verksamheten har undersökt alla möjligheter för barnet att fortsatt bo tillsammans med sina föräldrar. När verksamheten identifierar att det finns en risk för att barnet behöver placeras, är målsättningen att arbeta intensivt med barnets hela nätverk. Syftet är att hitta trygghetspersoner i nätverket som får i uppdrag att finnas som ett skydd för barnet. Parallellt kan också insatser ges till barnets föräldrar, med målet att barnet fortsatt kan bo kvar i sin hemmiljö. Arbetet med att hitta alternativ till placering kommer att fortsätta under 2022.

Familjerätten har förändrat arbetssätt för att möta kraven i de nya bestämmelserna i föräldrabalken. Förutom samarbetsamtal har enheten implementerat en ny metod, Hela barn. Hela barn är en barnfokuserad samtalsserie med fem strukturerade samtal för föräldrar i konflikt som har svårt att samtala om frågor som rör det gemensamma barnet.

Hög delaktighet

Under året har verksamheten haft fokus på att utveckla arbetet med att genomföra brukarundersökningar i samtliga delar av verksamheten. Målet är att samtliga som verksamheten möter ska ges möjlighet att lämna synpunkter på det stöd de får, det vill säga det arbete som verksamheten utför. Svaren ska tas tillvara och analyseras för att ligga till grund för utvecklingen av verksamheten.

Resurser används där de kommer målgruppen till störst nytta

I syfte att säkerställa att rätt insats ges till rätt person i och under rätt tid, har ett särskilt fokus under året lagts på att skapa överblick över målgruppernas behov av stöd och insatser. Verksamheten har genom detta arbete kunnat utveckla samordningen mellan de olika enheterna. Ett ramverk har satts för att tidsätta och tydliggöra insatsernas innehåll. Detta innebär att utredningar ska genomföras skyndsamt och att insatser ska beviljas i ett

tidigt skede. Ingen ska vara aktuell längre än nödvändigt. Om möjligt ska målgruppen hänvisas till de ej biståndsbedömda insatserna i första hand då dessa är mer lättillgängliga och verksamheten kan nå fler tidigare, samt att man får rätt insats i rätt tid. Arbetet med detta kommer fortsätta under 2022.

Helhetssyn och samordning

Verksamheten har tillsammans med förskola, grundskola och gymnasiet tagit fram samverkansrutiner för att tydliggöra ansvarsfördelning och hur samverkan ska bedrivas för de barn och unga som är i behov av samordnat stöd från skola och socialtjänst. Inom ramen för preventionsuppdraget har handlingsplaner beslutats vilka kommer ge en helhetssyn över hur förvaltningarna arbetar med tidiga insatser. Inom ramen för den lokala BUS-samverkan (barn i behov av särskilt stöd) har beslut fattats att alla kommunala grundskolor ska kunna kalla till ett SIP-möte (samordnad individuell plan). Detta bidrar till att barn och unga får möjlighet till ett tidigare stödsamtal att samverkan mellan familj, skola, region och skola ökar. Det bidrar till ökad samverkan och ett tidigare stöd för den enskilde. Socialtjänsten har liksom tidigare ett lagstadgat krav på att kalla till en samordnad individuell plan då behov uppstår.

Underlag för bedömning

Verksamhetens förutsättningar

Under året har nya riktlinjer för målgrupperna antagits vilket har gett verksamheterna mer tydlighet i vad som av politiken prioriteras för målgruppen samtidigt som det har gett större möjligheter än de tidigare riktlinjerna gav att ständigt anpassa metoder och arbetssätt utifrån bästa tillgängliga kunskap.

Den 1 juli 2021 trädde nya bestämmelser i kraft i föräldrabalken, FB, som syftar till att stärka barnrättsperspektivet i vårdnadstvister. Detta innebär bland annat att barnets bästa ska vara avgörande för alla frågor om vårdnad, boende eller umgänge, att barnets rätt att komma till tals och få information förstärks samt att socialnämnden får höra barnet utan samtycke av vårdnadshavare. Familjerätten har under året påbörjat ett arbete med förändrade arbetssätt för att kunna möta upp de nya bestämmelserna.

Den 1 juli 2021 tillkom också en ny lagstiftning kring barnfridsbrott. Denna lag har inte påverkat verksamheten då den inte medför att utredning av socialtjänsten behöver ske på annat sätt än tidigare.

Flertalet olika statsbidrag har möjliggjort förstärkningar i kärnverksamheten samt satsningar på utveckling av tidiga och förebyggande insatser. I och med att beslut fattades om att preventionsuppdraget från 2021 skulle samordnas av socialnämnden tillkom ytterligare medel för att möjliggöra det arbetet. Bedömningen är att verksamheten har haft tillräckliga resurser i form av budget och personal för att bedriva verksamheten.

Pandemin har inneburit att verksamheten har tvingats ställa om hur man möter klienterna och det har även inneburit att digitaliseringsarbetet har utvecklats.

Volymerna inom barn och unga fortsätter öka i en högre grad än befolkningstillväxten i kommunen.

Statistik och kvalitetsregister

Förebyggande verksamhet

Inom det förebyggande området saknas det i stort nationell statistik förutom för föräldrastödsprogrammet ABC (Alla Barn i Centrum). Lokalt har verksamheten följt upp antal deltagare totalt i föräldrastödsprogram och genomfört innan- och eftermätningar för de som deltar i ABC. Den lokala uppföljningen visar på att de föräldrar som genomgått föräldrastödsprogrammet ABC bedömer att de stärkts i sitt föräldraskap, Huddinges resultat är 4,2 av 5, vilket är samma värde som genomsnittet nationellt.

Myndighetsutövning inom barn och unga

Inom barn och unga är den genomsnittliga utredningstiden 111 dagar, vilket är inom lagstadgad tid. Dock ligger Huddinge bland de 25 % med högst utredningstid i landet. Antalet dagar har gått ner från 119 år 2019, 115 år 2020 vilket visar på en positiv trend.

Inom verksamheten följs också andel utredningar avslutade inom 90 dagar där resultatet visar att barnenheten har ökat andelen från 16 % vid delår 2 2020 till 21 % vid samma tidpunkt 2021. Ungdomsenheten visar ett resultat på 33 % vilket är oförändrat från 2020. Enheten mot våld i nära relationer har kontinuerligt arbetat med att effektivisera utredningsarbetet och har ökat andelen utredningar avslutade inom 90 dagar från 50 % delår 1 2020, till 77 % delår 2 2021.

Utförande av insatser

Utifrån verksamhetens interna styrdokument följer verksamheten andel insatser som avslutas inom bestämd insatstid. Detta är första året som mätningen genomförs varför inga jämförande siffror i förhållande till tidigare år redovisas. Målet är att 75 % av insatserna ska ha avslutats i tid. Vid uppföljning delår 2 2021 hade inom öppenvården 0-20 år 48 % av insatserna avslutats i tid, för öppenvård 13-20 år var resultatet 72 % och för öppenvård Våld i nära relationer 43 %. Verksamheten kommer fortsätta följa dessa siffror under 2022.

Resultat från öppna jämförelser

Öppna jämförelser är en nationell undersökning som tittar på förekomsten av rutiner och samverkansdokument, förekomsten av systematisk uppföljning samt medarbetarnas utbildning och erfarenhet, alltså inte en mätning av kvalitet utan en undersökning som ska användas som en grund för utveckling av styrning. Utifrån jämförelserna har verksamheten identifierat ett antal utvecklingsområden. Avsaknaden av samverkansdokument med förskola, grundskola och gymnasium har åtgärdats under 2021. Undersökning visar att erfarenhet och kompetens bland medarbetare inom myndighetsutövningen ligger över genomsnittet såväl nationellt som i jämförelse med övriga kommuner i länet. Ytterligare visar resultaten att verksamheten till viss del saknar standardiserade bedömningsmetoder och systematisk uppföljning av insatser.

Brukarundersökningar

Arbetet med att implementera brukarundersökningar till alla som möter verksamheten har påbörjats under året. Det är dock för tidigt att redovisa resultat från detta då det startade sent under hösten.

Resultatet utifrån SKR:s nationella brukarundersökningar är svåra att använda som ett underlag för verksamhetsutveckling inom myndighetsutövningen då det var låg svarsfrekvens. Resultaten redovisas i korthet nedan.

Barnenheten

79 utdelade enkäter, 15 svar.

- Generellt har en högre andel av de svarande valt de positiva svarsalternativen.
- Hälften av kvinnorna som svarat på frågan *Hur mycket upplever du att du kunnat påverka den hjälp du får av socialtjänsten?*, har svarat "inte alls", vilket är en högre andel än nationellt.
- På frågan *Hur har din situation förändrats sedan du fick kontakt med socialtjänsten?* har 47 % svarat att "den har förbättrats", 33 % svarar "ingen förändring" och 20 % att "den har försämrats".

Ungdomsenheten

Verksamheten har deltagit men fått in för få svar för att kunna analysera resultatet.

Familjehemsenheten

45 barn över 13 år, var under undersökningstillfället, placerade i familjehem. Av dessa 45 har 12 barn svarat. Enkätfrågorna handlar främst om det stöd man får i familjehemmet.

- På frågan *Får du det stöd du behöver i familjehemmet för att må bra?* svarar samtliga "Ja, ofta" alternativt "Ja, ibland", vilket är en högre andel än nationellt.
- 27 procent av de tillfrågade ungdomarna svarar att de är osäkra på vem de ska kontakta om något är dåligt i familjehemmet vilket är en högre andel än nationellt.

Systematisk uppföljning

Verksamheten har visst underlag för att genomföra systematiska uppföljningar kopplat till effekter av insatserna men behöver utveckla arbetet med att sammanställa dessa på en aggregerad nivå för att de ska fungera som ett underlag för det systematiska förbättringsarbetet.

Förebyggande verksamhet

Inom den förebyggande verksamheten genomförs enkäter i samtliga stödinsatser som erbjuds. Se också under rubriken Statistik och kvalitetsregister för resultat av ABC.

Myndighetsutövning

Inom utredningsarbetet har inga systematiska uppföljningar genomförts.

Utförande av insatser

Öppenvården 0-20 år har under året börjat med systematisk uppföljning av insatsen FBI (Föräldrar och Barn Insats) som ges till föräldrar och barn där föräldrar utövat våld mot barnet. Uppföljningen har genomförts av samtliga föräldrar som genomgått hela insatsen. Underlaget är ännu för litet för att dra riktiga slutsatser. Tendensen visar dock att samtliga föräldrar som genomgått insatsen upplever att de gjort beteendeförändringar och att de fått redskap i att hitta alternativa strategier.

Inom de biståndsbedömda insatserna genomförs individuppföljningar, som exempelvis inom Myrens stödboende, familjehem och familjerätten. Användningen av denna information så att den bidrar till det systematiska förbättringsarbetet behöver utvecklas framöver.

Avvikelse, synpunkter och klagomål

Rapporterade avvikelser

Antal lex Sarah		Antal intern avvikelse		Antal synpunkter och klagomål	
2021	2020	2021	2020	2021	2020
20	18	3	4	14	22

Lex Sarah

Under året har 23 lex Sarah rapporterats varav 17 har utretts klart vid årets slut och 3 har bedömts ej falla inom föreskrifterna för lex Sarah. Majoriteten av utredningarna har påvisat brister i rättssäkerheten, fyra har varit så pass allvarliga att de har anmälts till Inspektionen för vård och omsorg. Bristerna har bestått i bristande dokumentation av skyddsbedömningar, brister i skyddsbedömningar, överlämningar av ärenden mellan mottagningsteamet och barnenheten samt vissa brister i handlägningsprocessen.

Lex Sarah – beslutade bedömningar av utredda missförhållande	2021
Allvarligt missförhållande	4
Risk allvarligt missförhållande	0
Missförhållande	8
Risk för missförhållande	4
Ej missförhållande	1

De åtgärder som beslutats om är bland annat följande:

- Revidering av arbetssätt och rutiner vid skyddsbedömningar för att stärka barnperspektivet samt tydliggörande av arbetssätt med syftet att nå rättssäkra bedömningar. På socialjouren har man även genomfört kollegiegranskning av skyddsbedömningar.
- På barnenheten har en ytterligare ett medarbetarteam tillsatts för att utveckla utredningsarbetet. Enhetscheferna arbetar för att implementera de nya arbetssätten på enheten.
- Resursförstärkningar i form av ökad bemanning på barnenheten.
- Översyn av arbetssätt för att öka barns delaktighet och förtydligande av genomförande av barnsamtal

- gällande om man ska avvakta barnförhör alternativt genomföra barnsamtal direkt.
- Förbättrad process för löpande överlämning av ärenden där barnet kan behöva akut skydd i form av placering.
- Utökning av egenkontroller för att se att handläggningen sker rättssäkert.

Interna avvikelser samt synpunkter och klagomål

De få interna avvikelser som inkommit har främst rört verksamhetssystemen och brister inom dessa. Synpunkter och klagomål har främst handlat om bemötande och överklagan av beslutade insatser.

Revisioner och granskningar

Inga revisioner eller granskningar har genomförts inom verksamheten under året som gått.

Uppföljning av utförare som ingår i valfrihetssystemet

Familjerådgivning

Kundvalet familjerådgivning omfattar 13 utförare, varav två nya utförare tillkommit under året. Ett avtal, tecknat 2020, kommer att sägas upp då utföraren inte haft några kunder från Huddinge under ett år.

Totalt har 10 utförare följts upp under året. Två utförare har inte följts upp då de inte haft några kunder från Huddinge kommun, samt en utförare har inte följts upp då man nyligen startat sin verksamhet i Huddinge.

Resultatet av uppföljningarna visar att sex utförare uppfyller kraven, medan fyra utförare behöver vidta åtgärder gällande bland annat riskanalyser, processer och dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet (SOSFS 2011:9). En av dessa utförare behöver vidta ett flertal åtgärder för att uppfylla kraven. Åtgärdsplaner har delgetts berörda utförare med krav på att de inkommer med åtgärder inom angivna tidplaner.

Under pandemin har flera utförare haft digitala möten med kunder.

Avvikelser gällande egenkontroller återfinns hos flera utförare. Avtalsuppföljningen 2022 kommer därför att fokusera på hur utförarna själva följer upp och utvärderar sin egen verksamhet och hur man kontrollerar att den bedrivs enligt de processer och rutiner som ingår i verksamhetens ledningssystem.

Bedömning av kvalitet

Verksamhetens fokus har under året legat på att bibehålla och utveckla att kärnuppdraget bedrivs enligt lagar, förordningar och föreskrifter. Verksamheten har en stabil organisation med överlag en sund personalomsättning, en högre andel medarbetare med socionomutbildning och längre erfarenhet än övriga riket. Riktlinjer, processer och rutiner, det som är verksamhetens styrmedel, finns på plats och revideras löpande. Genom tidigare års utökning av antalet enhetschefer och gruppleddare säkerställer verksamheten ett nära chefsstöd. Sammantaget utgör detta en god grund för att bedriva en verksamhet med hög kvalitet.

Förebyggande verksamhet

Det förebyggande arbetet inom barn och unga är av hög kvalitet och har stärkts ytterligare under 2021 i och med preventionsuppdraget. Den utvecklade samverkan med förskola och skola har lett till att fler familjer har kunnat få stöd tidigt i enlighet med vad forskningen säger ger bäst effekt långsiktigt.

Satsningen på föräldrarådgivare i skolan har fallit väl ut. Föräldrarådgivarna är en viktig länk mellan föräldrar, skola och socialtjänst och kan genom detta samarbete skapa förutsättningar att möta problemen innan de blir för stora. Budgetförstärkningen för 2022 har gett förutsättningar för att föräldrarådgivarna blir en permanent del av linjeorganisationen samt för att fortsätta utveckla uppdraget och samverkan.

De uppföljningar som görs inom det förebyggande arbetet visar att Huddingefamiljen är nöjd med det stöd som erbjuds. Stödet och servicen har under flera år följts upp och resultaten visar på genomgående positiva resultat. Föräldrar som fått stöd upplever att de fått verktyg i sitt föräldraskap. Barn som fått stöd inom ramen för Fridlyst gruppverksamheter, upplever att stödet de fått har hjälpt.

Genom familjecentralerna inom kommunen finns möjlighet att erbjuda ett lättillgängligt stöd i samverkan med region och förskola. För att än mer erbjuda en lättillgänglig socialtjänst behöver kontaktvägarna in till verksamheten utvecklas.

Utifrån pandemin har familjerådgivningen ställt om till fler digitala möten för att fortsatt kunna möta de som söker stöd.

Myndighetsutövning för barn och unga

Inom vissa delar i verksamheten finns det brister, exempelvis vad gäller rättssäkerhet, som blivit tydliga i och med de lex Sarah-rapporter som gjorts under året. Bristerna är inte genomgående för hela verksamheten utan har särskilt visat sig inom utredningsarbetet med barn 0-12 år som också är den mest komplexa verksamheten.

Åtgärderna som har genomförts har bidragit till förändrade arbetsätt och implementeringen av dessa har påbörjats på barnenheten. Målsättningen med de förändrade arbetsätten är att barn och deras familj, inte ska vara aktuella längre än nödvändigt samt att de vid behov av insats ska få stöd så snabbt som möjligt. En av åtgärderna är att barnenheten kommer in i ett tidigare skede i akuta ärenden, vilket bidrar till att barnet i högre utsträckning får träffa samma socialsekreterare under utredningstiden.

Förvaltningens bedömning är att arbetet med utredningar håller en hög kvalitet. De av verksamheten anställda juristerna uppmärksammar att beslutsunderlag som går vidare till rättsliga instanser är av god kvalitet.

Utförande av insatser

I syfte att säkerställa att rätt insats ges till rätt person i och under rätt tid, har ett särskilt fokus lagts på att skapa en överblick över våra målgruppers behov av stöd och insatser inom öppenvården. Resultatet visar att majoriteten av de behov som målgrupperna har kan tillgodoses i egen regi.

Inom öppenvården finns ett stort behov av att fortsätta styra mot en kunskapsbaserad verksamhet för att än mer kunna bedöma kvaliteten i insatserna.

Även inom biståndsbedömda insatser saknas i stor utsträckning kunskap om dessa leder till måluppfyllelse. Under året har verksamheten påbörjat ett arbete med systematisk uppföljning som kommer att intensifieras under 2022. Ett mål för 2022 är att samtliga biståndsbedömda insatser ska innehålla uppföljningsbara och mätbara mål samt en uppföljning av måluppfyllelse.

Resultatet av den systematiska uppföljning som har genomförts visar på att föräldrarna som fått stöd upplever att de har gjort beteendeförändringar och att de har fått redskap i att hitta alternativa strategier gentemot sina barn.

Myrens stödboende har under flera år genomfört individuella uppföljningar efter avslutad insats. Under 2022 kommer att arbete med att aggregera data genomföras för att kunna se mönster och använda informationen till att förbättra verksamheten.

Barn placerade i familjehem är en särskilt utsatt grupp. Trygghet och kontinuitet är särskilt viktig för barnens utveckling. Verksamheten följer antalet sammanbrott, det vill säga de barn som behöver omplaceras till ett nytt familjehem. Resultatet för året visar på en hög stabilitet genom att antalet sammanbrott är få.

Verksamheten har arbetat aktivt för att så få unga som möjligt ska placeras på institution då forskning pekar på att det långsiktigt har negativa effekter. Som alternativ har ett större antal unga placerats i jourhem med särskild kompetens eller stödboende i kombination med insatser i den egna öppenvården.

För målgrupperna barn med funktionsnedsättning och social problematik samt unga med kriminellt beteende saknar verksamheten till viss del adekvata insatser vilket innebär att dessa barn och unga inte får sina behov tillgodosedda. Arbetet med att utveckla arbetsätt och metoder för att bättre tillgodose behoven hos dessa barn och unga kommer att fortsätta under 2022.

Utvecklingsområden

Fokus för 2022 kommer fortsatt vara att styra och leda mot en lättillgänglig och kunskapsbaserad verksamhet. Utvecklingsområden som prioriteras under året kommer därför vara följande:

- Brukarundersökningar är ett viktigt verktyg för att följa resultat och utveckla kvaliteten i verksamheten. Därför kommer verksamheten tillfråga målgrupperna via en brukarundersökning i samband med avslutad utredning och insats.
- För att verksamheten ska bli mer kunskapsbaserad kommer fler evidensbaserade metoder implementeras, samt lokala systematiska uppföljningar genomföras i de fall evidens saknas.
- Mätbara mål ska tas fram för att skapa förutsättningar att kunna följa upp att de insatser målgrupperna får leder till önskat resultat.
- Informationskanaler om socialtjänsten ska ses över. Det ska vara enkelt att hitta det tidiga och förebyggande stöd som erbjuds.
- Erfarenhet och kunskap har visat på att ju tidigare i ett utredningsskede, insatser sätts in desto större är möjligheten till att förändringsarbete sker. Ett identifierat förbättringsområde inom vilket arbete kommer att genomföras under året är att i högre utsträckning bevilja insatser i ett tidigt skede under utredningstiden.
- Samverkan behöver utvecklas med andra aktörer för att kunna nå ut till fler som är i behov av stöd.
- Sedan flera år har arbetet med samordnade utredningar genomförts i familjer där en eller båda föräldrarna har beroendeproblematik. Detta arbete kommer att följas upp under 2022. Målsättningen är att samordnade utredningar ska ske när en förälder är aktuell inom vuxensektionen.
- Då motivation hos den enskilde sjunker ofta när utredningar/insatser drar ut på tiden behöver arbetet med att implementera och följa upp de interna styrdokumenterna fortgå. Ingen ska vara aktuella längre än nödvändigt och utredningstider ska hållas kortas vilket möjliggör att insatser kommer igång snabbare och kan genomföras inom beslutad tid.
- Arbetet med att säkerställa en rättssäker handläggning kommer att fortsätta under 2022. Effektivare arbetssätt har tagits fram under året och kommer att implementeras och följas under 2022.
- Kunskap visar att placerade barn har sämre fysisk och psykisk samt sämre tandstatus, jämfört med barn som inte är placerade. För att placerade barn ska få sina behov tillgodosedda enligt den nya länsövergripande överenskommelsen med regionen avseende hälsoundersökningar och tandvård, kommer verksamheten prioritera att ta fram rutiner för detta.
- Metodik och samverkan ska utvecklas kring målgruppen unga med kriminellt beteende för att kunna erbjuda insatser som tillgodoser behoven av stöd och skydd.
- Nätverksarbetet runt personer som får stöd av verksamheten behöver stärkas och kommer att fortsätta utvecklas under 2022.
- Barn med funktionsnedsättning är en särskilt utsatt grupp och verksamheten har identifierat risker gällande att dessa barn inte får de insatser de behöver. Den samverkansrutin som är upprättad mellan socialnämnden och vård- och omsorgsnämnden behöver följas kontinuerligt för att säkerställa att dessa barn får rätt stöd.
- Under 2021 har verksamheten arbetat med att skapa en överblick över målgruppernas behov. Utifrån denna kunskap fortsätter arbetet med att samordna resurser och utforma insatser som motsvarar behoven.
- Fler våldsutövare inom målgruppen våld i nära relationer behöver nås för att kunna erbjudas samtalsbehandling i ett tidigt skede. Här behöver arbetssätt ses över och utvecklas.